Postbus 1 3430 AA **Bezoekadres** Stadsplein 1 3431 LZ www.nieuwegein.nl
IBAN: NL49 BNGH 0285 0043 87 BIC: BNGHNL2G

Nieuwegein

Strategie Maatschappelijke Ontwikkeling

Contactpersoon Esmé Joosten
Telefoon (030) 607 13 40
E-mail e.joosten@nieuwegein.nl

Adviesraad Sociaal Domein
Postbus 1
3430 AA NIEUWEGEIN

Datum 20 juli 2017
Kenmerk
Zaaknummer 658749
Berichtnummer 537858
Onderwerp Ongevraagd advies CR WIL Armoedebeleid

VERZONDEN 21 JULI 2017

Geachte raad,

Op 5 juni jl. hebben wij een ongevraagd advies van de Cliëntenraad WIL ontvangen over het armoedebeleid. De Cliëntenraad van WIL geeft in deze brief haar visie over hoe om te gaan met inwoners met een laag inkomen. Hoewel het armoedebeleid conform de Gemeenschappelijke Regeling WIL een lokale aangelegenheid is, onderschrijven wij als college de ideeën van de Cliëntenraad.

De Cliëntenraad wijst in haar brief op de nieuwe wetenschappelijke inzichten die er zijn rondom armoede, ook wel aangeduid met de theorie van de schaarste. Inzichten die vragen om een vernieuwde aanpak, onder andere in de vorm van mobility mentoring. Een methodiek die uitgaat van gelijkwaardigheid tussen professional en inwoner, waarin de aandacht van de inwoner wordt gelegd op het stellen van lange termijn doelen en de executieve functies bij de inwoner worden vergroot. Deze methodiek heeft binnen het Programma Geldwijs in de Transformatieagenda een belangrijke plek.

Naast de nieuwe inzichten rondom armoede gaat de Cliëntenraad in haar ongevraagde advies ook in op het meer inzetten op doelmatigheid in plaats van rechtmatigheid en zoveel mogelijk uit te gaan van maatwerk bij inwoners die te maken hebben met een laag inkomen en/of schulden. Ook deze adviezen passen bij onze visie vanuit de Transformatieagenda zoals die worden uitgewerkt in het Programma Geldwijs.

Wij zijn voornemens te starten met een pilot om het gedachtegoed van mobility mentoring vorm te geven in een team van professionals vanuit diverse disciplines en ervaringsdeskundigen. Hiermee willen wij bewerkstelligen dat gehandeld wordt vanuit doelmatigheid en niet vanuit de principes van rechtmatigheid. Zo willen wij toewerken naar een nieuw dienstverleningsconcept waarbij nieuwe initiatieven kunnen aansluiten, zodat op individueel niveau bepaald kan worden welke ondersteuning het best passend is. We worden daarbij begeleid door de Universiteit van Nijmegen.

Het doet ons goed te zien dat de nieuwe inzichten rondom armoede en de gevolgen daarvan op de dienstverlening steeds breder onderkend worden. Wij sturen het ongevraagde advies van de Cliëntenraad van WIL dan ook graag ter informatie naar u door.

Wij hopen u zo voldoende te hebben geïnformeerd. Vanzelfsprekend houden wij u op de hoogte van de vorderingen en ontwikkelingen binnen het Programma Geldwijs.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

P.J.M. Liebregts
secretaris

F.T.J.M. Backhuijs
burgemeester

Bijlagen:

- Brief van Cliëntenraad WIL: Ongevraagd advies en zienswijze armoedebeleid

Werk en Inkomen Lekstroom
Houten IJsselstein Lopik Nieuwegein Vianen

Lekstroomgemeenten WIL
T.a.v. Colleges en gemeenteraden

cc: Dhr. C. van Dalen, Voorzitter en Dhr. R. Esser, Directeur

S.v.p. doorzenden aan de betrokken gemeentes

Vianen, 5.06.2017

Betreft: Ongevraagd advies en zienswijze armoedebeleid

Geacht college en leden van de gemeenteraad,

Al sinds onze installatie als Cliëntenraad WIL zijn wij bezorgd over het armoedebeleid in de diverse WIL gemeenten en m.n. de wijze waarop de cliënten van WIL worden geacht om zelfstandig uit deze situatie te komen. Wij wijzen er al jaren op dat het verblijven in een situatie met een minimaal inkomen zonder enig uitzicht op een verbetering niet goed is voor de geestelijke toestand van deze cliënten. Het constant bezig zijn met overleven en daardoor, vaak, een gebrek aan sociale contacten creëert een tunnelvisie en heeft invloed op het denkvermogen.

Inmiddels wordt deze visie ondersteund met wetenschappelijk bewijs. Wij verwijzen hierbij graag naar de twee bijlagen bij dit ongevraagd advies:

- De Infographic wat schaarste met je doet, waarin in een oogopslag zicht baar wordt wat er met mensen gebeurd als ze in een situatie van langdurige armoede terecht komen.
- Een interview met Nadja Jungmann, lector schulden en incasso aan de HBO Utrecht. Zij vertelt over Mobility Mentoring. Een andere kijk op de wijze waarop met deze problematiek moet worden omgegaan.

Wij weten dat er op dit moment in de 5 Lekstroomgemeenten wordt nagedacht over het armoedebeleid, daarom delen wij graag en gedeeltelijk opnieuw onze zienswijze met u in dit ongevraagd advies. Wij hopen daarmee een aanzet te kunnen geven tot een nieuw beleid en daarmee een mogelijkheid te bieden om uit deze uitzichtloze situatie te komen aan iedereen die met dit probleem te maken heeft.

In onze visie moet iedere gemeente het uitbannen van armoede in zijn collegeprogramma hebben. Armoede is namelijk geen keus, het overkomt mensen meestal buiten hun schuld. Eenmaal in deze situatie belandt, valt het niet mee om wegwijs te worden in alle regels waaraan men moet voldoen en de regelingen en voorzieningen die kunnen helpen de situatie iets te verbeteren. Daarom is goede voorlichting van essentieel belang, net als het vroeg signaleren van problemen. Dat kan echter alleen als er maatwerk wordt verleend o.a. door ontschotting tegen te gaan. Daarbij dient optimaal gebruik te worden gemaakt van de mogelijkheden die er zijn om bij te verdienen zonder gekort te worden. Dit dient niet afhankelijk te zijn van de goedkeuring van een werkcoach, maar onverkort te worden toegepast waar maar enigszins mogelijk.

Natuurlijk is de beste methode om uit de armoedesituatie te raken werk met perspectief, maar in de huidige situatie is dat er nog niet voldoende en het werk dat er is sluit vaak niet aan op de gevraagde capaciteiten. Mensen van boven de 55 jaar hebben nog steeds een minimale kans op de arbeidsmarkt en zij blijven daardoor in de armoede hangen. Onbetaald werk is dan mogelijk een oplossing om uit het sociale isolement te komen, maar niet om uit de armoedefuik te raken.
Ditzelfde geldt voor mensen met een beperking, die in aanmerking komen voor nieuw beschut werk, maar die onder de radar blijven, omdat ze niet geïndiceerd zijn of worden. Voor hen is beschut werk

een oplossing om uit de armoede te komen en nieuwe sociale contacten op te doen. Ergo: wie recht heeft op beschut werk dient dat te worden aangeboden. Een prima manier om zoveel mogelijk mensen die hier recht op hebben te bereiken is het moment van aanmelding bij de poort. Wij dringen er opnieuw op aan deze screening actief toe te passen. En niet af te wachten totdat iemand zich meldt

Daarnaast is het van groot belang om ervoor te zorgen dat kinderen van ouders in armoedesituaties niet in dezelfde vicieuze cirkel terecht komen. Zij dienen geen last te hebben van de problemen van hun ouders. Hun belangen dienen gewaarborgd te worden, waarbij voorkomen moet worden dat zij worden gestigmatiseerd door de problemen die hun ouders hebben. Een gerichte aanpak van deze groep is o.i. dan ook noodzakelijk.

Een bundeling van alle krachten op het gebied van armoedebeleid lijkt ons dan ook wenselijk, dat zou kunnen uitmonden in een expertisebureau. Dat kan per gemeente, maar ook in WIL verband.

Dit alles leidt opnieuw tot de volgende conclusie zoals ook al verwoord in onze visie op begroting en meerjarenbeleidsplan:
De Cliëntenraad WIL is van mening dat:

- het voornamelijk wijzen op plichten en nauwelijks op rechten contraproductief werkt.
- Maatwerk uiteindelijk meer zal opleveren dat het kost.
- Het opzoeken van de randen van de wet en het aangaan van experimenten kan een goed effect hebben op de uitkeringsgerechtigde.
- WIL heeft de afgelopen jaren de nodige visiestukken van de Cliëntenraad WIL die onze bovenstaande visie onderbouwen, deze stukken zitten vast nog in uw archief.

De nieuwe inzichten volgens de wetenschappelijk onderbouwde methode Mobility Mentoring leiden naar zaken waarop de Cliëntenraad WIL al diverse keren heeft gewezen. Houdt rekening met:

- De psychische gevolgen van het langdurig in de bijstand zitten;
- Ga gelijkwaardig om met bijstandsgerechtigden (communicatie en bejegening);
- Bedenk dat sancties soms contraproductief werken;
- Maak duidelijke afspraken over de positie van de bijstandsgerechtigde;
- Maak duidelijke afspraken over de in te zetten trajecten en het perspectief;
- Maar vooral neem de bijstandsgerechtigden serieus;
- Beleid op papier dient gelijk te zijn als beleid dat mondeling wordt uitgedragen.

Wij nemen aan dat u onze zienswijze in uw beleid zult betrekken en wij vernemen graag van u hoe u onze visie gaat verwerken in uw beleid.

In afwachting van uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Diane Breedveld,
Secretaris CR WIL.

Bijlagen: De Infographic wat schaarste met je doet
Een interview met Nadja Jungmann, lector schulden en incasso aan de HBO Utrecht.

secretariaat: Vijfheerenlanden 279-C, 4131 GA VIANEN, Email diane.breedveld@gmail.com, tel. 06.22440826